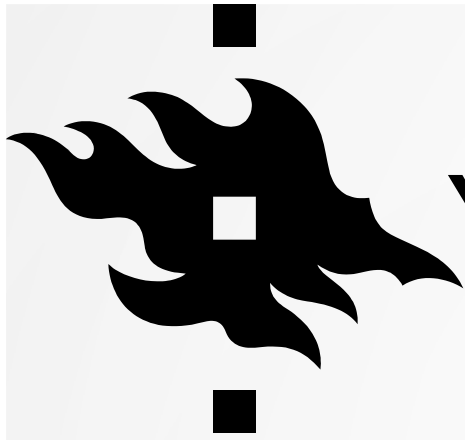

YHTEISKUNNALLINEN YRITTÄJYYS MAASEUDULLA – UUSIA TUULIA PALVELUTUOTANTOON?

Kysely Etelä-Pohjanmaan kyläyhdistyksille

OSA 4A: KYLÄYHDISTYS JA YRITTÄJYYS

KYLÄYHDISTYS JA YRITTÄJYYS

Tärkeimmät huomiot

Kyläyhdistysten nykyinen palvelutoiminta

Kiinnostus palvelutoiminnan aloittamiseen

Kiinnostus palvelutoiminnan laajentamiseen

Kiinnostus yhteistyöhön palvelutoiminnassa

Palvelutoiminnan haasteet

Lopuksi

TÄRKEIMMÄT HUOMIOT

- Kyselyyn vastanneista Etelä-Pohjanmaan kyläyhdistyksistä yli 60 % järjestää tapahtumia ja lähes 60 % harjoittaa vuokraustoimintaa.
- Noin 30 %:lla vastaajista on yhdistyksessään palvelutuotantoa.
- Mikäli palveluille on kysyntää ja yhdistyksillä on käytössään riittävästi resursseja, moni kyläyhdistys saattaa olla kiinnostunut aloittamaan tai laajentamaan palvelutuotantoa.
- Innokkuuden ja aktiivisuuden puute on tärkein haaste kyläyhdistyksen palvelutuotannolle.

KYLÄYHDISTYSTEN NYKYINEN PALVELUTOIMINTA

- **Tapahtumatuotanto** on yleisin kyselyyn vastanneiden kyläyhdistysten palvelutuotannon muoto.
- Etelä-Pohjanmaan tasolla yli 60 % kyläyhdistyksistä järjestää tapahtumia. (N=92*)
- Pikkujoulu, jouluku, pääsiäinen, vappu, äitienpäivä, tanssit, näytelmät, karaoke, festivaalit, seurat, markkinat, ruokailut, esitykset palvelutalossa, talkootyö tapahtumissa, kilpailut, retket, kahvilatoiminta, kirpputori, pelit, liikunta, näyttelyt, orkesteri, leikkikenttätöiminta, kerhot, lauluillat ja monet erilaiset tapahtumat,...

*Tyhjäksi jätetyt vastausruudut on tulkittu siten, että vastaajan kyläyhdistyksessä ei ole kyseistä toimintaa.

KYLÄYHDISTYSTEN NYKYINEN PALVELUTOIMINTA

- Moni kyselyyn vastanneista kyläyhdistyksistä harjoittaa **vuokraustoimintaa**.
- Etelä-Pohjanmaan tasolla vajaa 60 % kyläyhdistyksistä järjestää vuokraustoimintaa. (N=92*)
- Kylätalo ja muut tilat juhla-, kokous- ja harrastekäyttöön, astiasto, kalusteet, juhlateltha, työkoneet, laitteet, venepaikat, asuntovaunupaikat, mökit, saunat, harrastevälineet, lämpökattilat, asunnot,...

*Tyhjäksi jätetyt vastausruudut on tulkittu siten, että vastaajan kyläyhdistyksessä ei ole kyseistä toimintaa.

KYLÄYHDISTYSTEN NYKYINEN PALVELUTOIMINTA

- **Palvelutuotantoa** harjoitetaan kyläyhdistyksissä vähemmän.
- Etelä-Pohjanmaan tasolla noin 30 % kyläyhdistyksistä toteuttaa palvelutuotantoa. (N=92*)
- Hoivakoti, vanhusten asumispalvelut, päiväkotit, lähiliikuntareitti, liikuntasali, urheilupaikat, vapaa-ajan alue / uimapaikka, minigolf, kuntosali, avanto-/rantasauna, seikkailupalvelut, kesägrilli, kesäkioski, kesäkahvila, pyhäpostinjako, kylätalon tapahtumien ruokapalvelut / pitopalvelu, kyläavustaja, palvelupäivä, rahtipointi, kuivaaja, kotiseutukirjallisuus, kylätuotteet, matonpesupaikka, kyläkirjasto,...

*Tyhjäksi jätetyt vastausruudut on tulkittu siten, että vastaajan kyläyhdistyksessä ei ole kyseistä toimintaa.

KYLÄYHDISTYSTEN NYKYINEN PALVELUTOIMINTA

- Kun verrataan vastaajien nykyistä **palvelutuotantoa** sekä heidän näkemystään siitä, pitäisikö kyläyhdistyksen ottaa **enemmän vastuuta** kylän kehittämisestä ja asukkaiden hyvinvoinnista, voidaan havaita tilastollinen riippuvuussuhde näiden muuttujien välillä.
- Mikäli palvelutuotantoa ei ole, laajempaa vastuunottamista kannatetaan keskimääräistä useammin.
- $df=1$; $\chi^2=4,370$; $p=0,044$; $N=92$

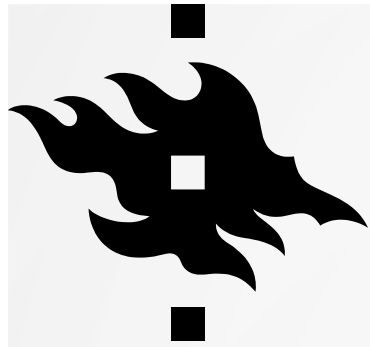
Vastaajien lkm (n)	Kyläyhdistyksellä on palvelutuotantoa	Kyläyhdistyksellä ei ole palvelutuotantoa
Kyläyhdistyksen ei pitäisi ottaa enemmän vastuuta	18	26
..pitäisi ottaa enemmän vastuuta	10	38

KYLÄYHDISTYSTEN NYKYINEN PALVELUTOIMINTA

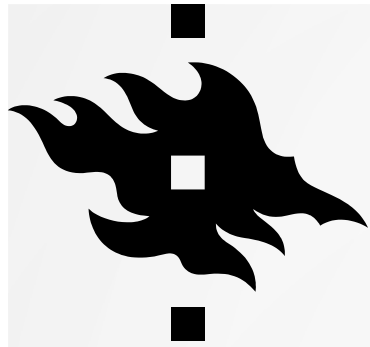
- Kun verrataan vastaajien nykyistä **vuokraustoimintaa** sekä heidän näkemystään siitä, pitäisikö kyläyhdistyksen ottaa **enemmän vastuuta** kylän kehittämisestä ja asukkaiden hyvinvoinnista, voidaan havaita tilastollinen riippuvuussuhde näiden muuttujien välillä.
- Mikäli vuokraustoimintaa ei ole, laajempaa vastuunottamista kannatetaan keskimääräistä useammin.
- $df=1$; $\chi^2=4,666$; $p=0,037$; $N=92$

Vastaajien lkm (n)	Kyläyhdistyksellä on vuokraustoimintaa	Kyläyhdistyksellä ei ole vuokraustoimintaa
Kyläyhdistyksen ei pitäisi ottaa enemmän vastuuta	30	14
..pitäisi ottaa enemmän vastuuta	22	26

KYLÄYHDISTYSTEN NYKYINEN PALVELUTOIMINTA

- Kun verrataan vastaajien nykyistä **tapahtumatoimintaa** sekä heidän näkemystään siitä, pitäisikö kyläyhdistyksen ottaa **enemmän vastuuta** kylän kehittämisestä ja asukkaiden hyvinvoinnista, näiden muuttujien välillä **ei** ole havaittavissa tilastollista riippuvuussuhdetta.
- Tapahtumatoiminta poikkeaa vuokraus- ja palvelutoiminnasta tässä suhteessa.
- Tapahtumatoiminta on monissa kyläyhdistyksissä ensimmäinen toimintamuoto, johon ryhdytään. Mikäli yhdistyksessä ei ole ryhdytty toiminnan ”minimimuotoon”, vastuun ottaminen asukkaiden hyvinvoinnista voi vaikuttaa liian vaativalta tehtävältä yhdistyksen hoidettavaksi.
- $df=1$; $\chi^2=1,020$; $p=0,383$; $N=92$

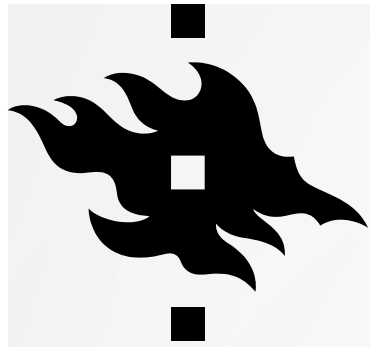
KIINNOSTUS PALVELUTOIMINNAN ALOITTAMISEEN

- Jos kyläyhdistyksellä ei vielä ole palvelutoimintaa, ainoastaan muutama yhdistys (n=2) ilmoitti **olevansa kiinnostunut** tuottamaan palveluita. (N=53)
 - Sosiaalipalvelut, asiointipalvelut, ikäihmisille suunnatut tapahtumat
 - Osuuskunnan perustaminen
 - Tarkoituksena saada toiminta alkuun
 - Tuotiin esiin esimerkiksi ulkopuolisen tuen tarve

KIINNOSTUS PALVELUTOIMINNAN ALOITTAMISEEN

- Jos kyläyhdistyksellä ei vielä ole palvelutoimintaa, useissa yhdistyksissä **saattaa olla kiinnostusta** (n=30) tuottaa palveluita.
- Kiinnostusta voisi löytyä, mikäli...
 - ...palveluille on riittävästi kysyntää.
 - ...palveluiden tarjoamiseen on riittävästi työvoimaa.
 - ...palveluiden tarjoaminen on taloudellisesti perusteltua.
 - ...palveluiden tarjoamiseen löydetään sopivat tilat.
 - ...palkatulle henkilökunnalle voidaan tarjota aito toimeentulo.
 - ...kyetään lupaamaan toiminnalle jatkuvuutta.

KIINNOSTUS PALVELUTOIMINNAN ALOITTAMISEEN

- Monet kyläyhdistyksistä (n=21), joissa ei ole nykyisin palvelutoimintaa, **eivät ole kiinnostuneita** toiminnan aloittamisesta, sillä...
 - ...palveluille ei ole riittävästi kysyntää.
 - ...palveluiden tarjoamiseen ei ole riittävästi resursseja.
 - ...palkanmaksu ja verotus koetaan hankaliksi.
 - ...yhdistyksen palvelutarjonnalla ei haluta kilpailla kylässä toimivien yksityisyritysten kanssa.
 - ...yhdistyksellä nähdään olevan ennemminkin edunajajan, ideoijan ja kokoajan rooli, ja palveluiden tarjoaminen nähdään yritysten tehtäväksi.

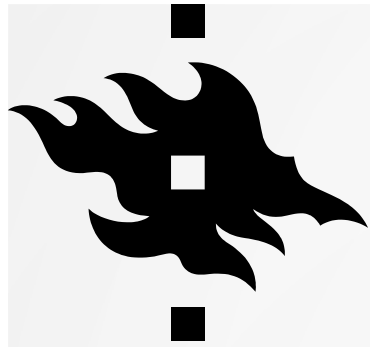
KIINNOSTUS PALVELUTOIMINNAN ALOITTAMISEEN

- Kun verrataan vastaajien kiinnostusta **aloittaa palvelutuotanto** sekä heidän näkemystään siitä, pitäisikö kyläyhdistyksen ottaa **enemmän vastuuta** kylän kehittämisestä ja asukkaiden hyvinvoinnista, voidaan havaita tilastollinen riippuvuussuhde näiden muuttujien välillä.
- Mikäli palvelutuotantoon ryhtyminen kiinnostaa, laajempaa vastuunottamista kannatetaan keskimääräistä useammin.

- Tulos osoittaa vastausten olevan johdonmukaisia.

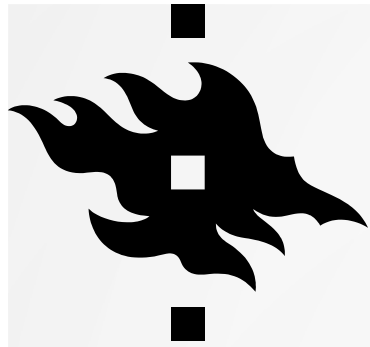
- $df=1$; $\chi^2=4,851$; $p=0,047$; $N=53$

Vastaajien lkm (n)	Palvelutuotannon aloittaminen kiinnostaa (kyllä, ehkä)	Palvelutuotannon aloittaminen ei kiinnosta
Kyläyhdistyksen ei pitäisi ottaa enemmän vastuuta	10	13
..pitäisi ottaa enemmän vastuuta	22	8

KIINNOSTUS PALVELUTOIMINNAN LAAJENTAMISEEN

- 20–30 % vastaajista **on kiinnostunut** laajentamaan yhdistyksensä palvelutoimintaa. (N=27)
 - Olemassa olevalle toiminnalle voitaisiin etsiä uutta asiakaskuntaa ja yhdistyksen tiloja voitaisiin hyödyntää enemmän.
 - Intoa uuden aloittamiseen on, mutta resurssit ja kysyntä mietityttävät.
 - Toimintaohjeiden etsiminen ja palvelutoiminnan järjestäminen koettiin työlääksi, minkä vuoksi vastauksissa toivottiin kyläyhdistyksille kohdennettua ohjeistusta.

KIINNOSTUS PALVELUTOIMINNAN LAAJENTAMISEEN

- Noin 30 % vastaajista **ei ole kiinnostunut** laajentamaan yhdistyksensä palvelutoimintaa.
 - Nykyinen tarjonta koetaan riittäväksi.
 - Toiminnan laajentamiseen ei ole resursseja.
 - Palvelutoimintaa ei pidetä yhdistyksen tehtävänä.

”Olemme ajatelleet, että kyläyhdistyksen toiminta on enemmän puitteita luovaa kuin yrittäjyyttä.”

- Noin puolet vastaajista **saattaa olla kiinnostunut** laajentamaan yhdistyksensä palvelutoimintaa, mikäli toiminnalle on kysyntää ja riittävästi resursseja.

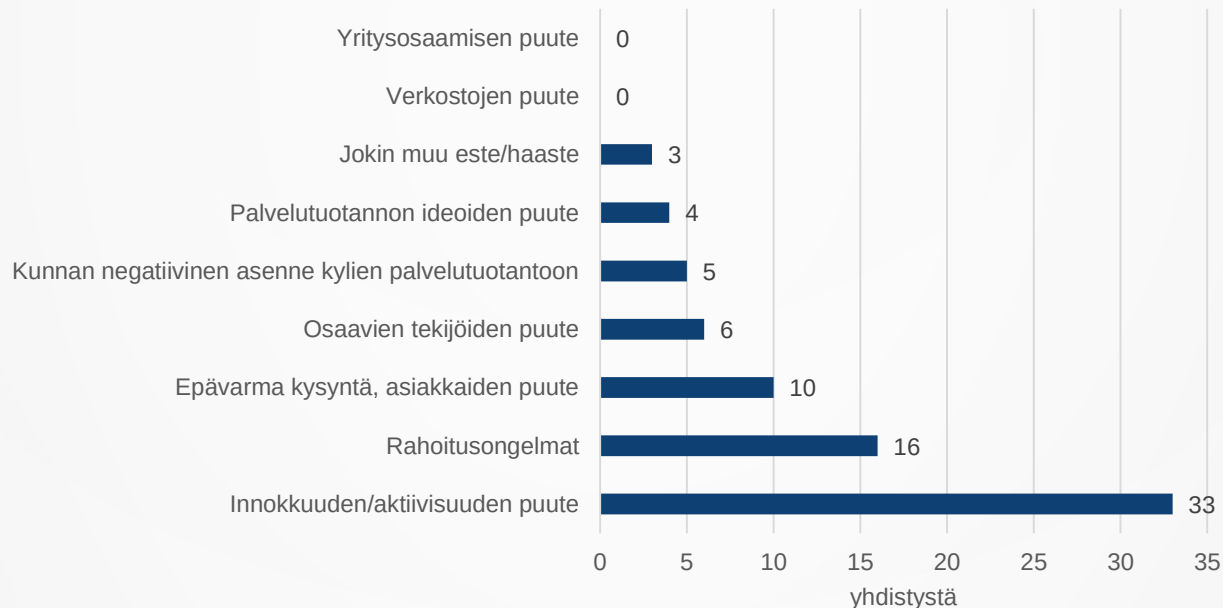
KIINNOSTUS YHTEISTYÖHÖN PALVELUTOIMINNASSA

- Useimmat yhdistykset ovat (n=25, N=90) tai saattavat olla (n=52) kiinnostuneita tuottamaan palveluita yhdessä toisten kyläyhdistysten, yritysten, kunnan tai muiden toimijoiden kanssa.
 - Yhteistyössä tuotettavista palveluista kiinnostuneisiin vastaajiin lukeutuu 19 yhdistystä (n. 20 % vastaajista), jotka eivät ole kiinnostuneet aloittamaan tai laajentamaan palvelutuotantoaan itsenäisesti.
- Muutamissa yhdistyksissä (n=13) ei ole kiinnostusta yhteistyöhön palvelutoiminnassa.
 - Ainoastaan yksi näistä yhdistyksistä on ”ehkä” kiinnostunut palvelutuotannon aloittamisesta – muita palvelutuotannon aloittaminen tai laajentaminen ei kiinnosta.

PALVELUTOIMINNAN HAASTEET

- Innokkuuden ja aktiivisuuden puute on tärkein este/haaste kyläyhdistyksen palvelutuotannolle. (N=77)

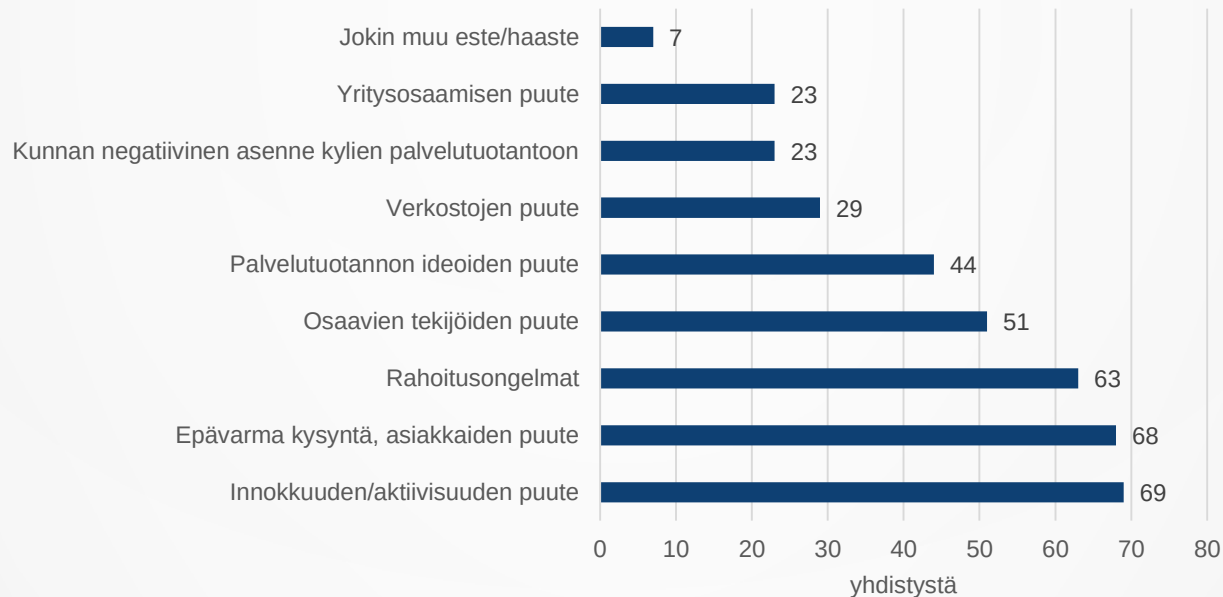
PALVELUTOIMINNAN HAASTEET

- Seutukunnittain tarkasteltuna innokkuuden ja aktiivisuuden puute mainittiin useimmin tärkeimmäksi esteeksi/haasteeksi kyläyhdistyksen palvelutuotannolle.
- Kuusiokuntien seutukunnassa rahoitusongelmat mainittiin yhtä usein tärkeimmäksi esteeksi/haasteeksi.
- Seutukuntien tai Leader-alueiden välillä ei ole kuitenkaan palvelutoiminnan haasteiden suhteen tilastollisesti merkitseviä eroja.
- Muina haasteina mainittiin ajan puute ja toimijoiden ikääntyminen.

PALVELUTOIMINNAN HAASTEET

- Innokkuuden puute, kysynnän epävarmuus ja rahoitusongelmat mainittiin useimmin TOP 5 -haasteina kyläyhdistyksen palvelutuotannolle. (N=85)

PALVELUTOIMINNAN HAASTEET

- Järviseutu
 1. Innokkuuden/aktiivisuuden puute
 2. – 3. Rahoitusongelmat /
Epävarma kysyntä
- Kuusiokunnat
 1. Epävarma kysyntä
 2. Innokkuuden/aktiivisuuden puute
 3. Rahoitusongelmat
- Seinäjoki
 1. Epävarma kysyntä
 2. Innokkuuden/aktiivisuuden puute
 3. Rahoitusongelmat
- Suupohja
 1. Innokkuuden/aktiivisuuden puute
 2. – 3. Epävarma kysyntä /
Rahoitusongelmat

TOP 3 -haasteet ovat
samoja joka
seutukunnassa.

PALVELUTOIMINNAN HAASTEET

- Mainitut muut esteet/haasteet
 - Tiedonhankinnan ongelmat
 - Alkupääoman hankkiminen
 - Toiminnan sesonkiluonne
 - Ajan puute
 - Suuri taloudellinen riski
 - Kylän pieni koko
 - Vetäjän löytäminen pitkäjänteiseen toimintaan
 - Toimijoiden ikääntyminen

PALVELUTOIMINNAN HAASTEET

- Kun verrataan vastaajien ilmoittamaa **tärkeintä estettä/haastetta** kyläyhdistyksen palvelutuotannossa sekä heidän näkemystään siitä, pitäisikö kyläyhdistyksen ottaa **enemmän vastuuta** kylän kehittämisestä ja asukkaiden hyvinvoinnista, voidaan havaita tilastollinen riippuvuussuhde **innokkuuden/aktiivisuuden puutteeseen** liittyvän esteen ja vastuun ottamiseen suhtautumisen välillä.

- Mikäli innokkuuden puute koetaan tärkeimmäksi haasteeksi, laajempaa vastuun ottamista kannatetaan harvemmin.

- $df=1$; $\chi^2=5,012$; $p=0,038$; $N=77$

Vastaajien Ikm (n)	Innokkuuden puute tärkein haaste palvelutuotannossa	Innokkuuden puute ei tärkein haaste palv.tuot.
Kyläyhdistyksen ei pitäisi ottaa enemmän vastuuta	22	18
..pitäisi ottaa enemmän vastuuta	11	26

PALVELUTOIMINNAN HAASTEET

- Kun verrataan vastaajien **mainitsemaa esteitä/haasteita** (5 tärkeintä) kyläyhdistyksen palvelutuotannossa sekä heidän näkemystään siitä, **kiinnostaako palvelutuotannon aloittaminen**, voidaan havaita tilastollinen riippuvuussuhde **kunnan asenteeseen** liittyvän esteen ja palvelutuotannon aloittamiseen suhtautumisen välillä.
- Mikäli kunnan asenne koetaan esteeksi/haasteeksi palvelutoiminnalle, palvelutoiminnan aloittaminen kiinnostaa keskimääräistä useammin.
 - Kunnan kannustuksella kiinnostus voisi muuttua toteutukseksi.
- $df=1$; $\chi^2=11,206$; $p=0,001$; $N=49$

Vastaajien lkm (n)	Kunnan asenne on haaste	Kunnan asenne ei ole haaste
Palvelutuotannon aloittaminen kiinnostaa	13	17
...aloittaminen ei kiinnosta	0	19

PALVELUTOIMINNAN HAASTEET

- Kun verrataan vastaajien näkemyksiä keskeisistä **palvelutoiminnan haasteista** seutukunnittain, voidaan havaita tilastollinen riippuvuussuhde **yrittäjäosaamisen puutteeseen** liittyvän haasteen ja **seutukunnan** välillä.
- Yrittäjäosaamisen puute on Suupohjassa ja Järviseudulla haaste keskimääräistä useammin, mutta Seinäjoen seutukunnassa keskimääräistä harvemmin.
- $df=3$; $\chi^2=15,812$; $p=0,001$; $N=85$

Vastaajien lkm	Järviseutu	Kuusiokunnat	Seinäjoki	Suupohja
Yrittäjäosaamisen puute on haaste palvelutoiminnalle	10	4	4	5
Yrittäjäosaamisen puute ei ole haaste palvelutoiminnalle	8	8	39	7

LOPUKSI

- Kyselyyn vastanneista Etelä-Pohjanmaan kyläyhdistyksistä yli 60 % järjestää tapahtumia ja lähes 60 % harjoittaa vuokraustoimintaa.
- Noin 30 %:lla vastaajista on yhdistyksessään palvelutuotantoa.
- On mahdollista, että osa vastaajista ei ole mieltänyt kylänsä toimintoja – kuten uimapaikkoja – palvelutuotannoksi eli palvelutuotantoa saattaa olla useammissakin yhdistyksissä.

LOPUKSI

- Noin puolet vastaajista on sitä mieltä, että heidän yhdistyksensä pitäisi ottaa enemmän vastuuta kylän kehittämisestä ja asukkaiden hyvinvoinnista. Toisaalta noin puolet vastaajista ei kannata laajempaa vastuun ottamista. (Ks. osa 2)
- Ne kylät, joilla ei ole palvelutuotantoa tai vuokraustoimintaa, poikkeavat tältä osin muista vastaajista: heistä noin 60 % kannattaa vastuun lisäämistä, kun muiden vastaajien osalta vastaava osuus on noin 40 %.
- Yhdistykset, jotka jo kantavat vastuuta, eivät välttämättä halua nostaa vastuun tasoa entisestään.

LOPUKSI

- Mikäli palveluille on kysyntää ja yhdistyksillä on käytössään riittävästi resursseja, moni kyläyhdistys saattaa olla kiinnostunut aloittamaan tai laajentamaan palvelutuotantoa, joko itsenäisesti tai yhteistyössä muiden kanssa.
- Innokkuuden puute, kysynnän epävarmuus ja rahoitusongelmat ovat yleisimpiä tekijöitä, jotka estävät kyläyhdistyksen palvelutuotannon.

KYSELYLOMAKE

4. KYLÄYHDISTYS JA YRITTÄJYYS

Onko kyläyhdistyksellänne

Vastaus

palvelutuotantoa, mitä?

tapahtumatuotantoa, mitä?

vuokraustoimintaa, mitä?

jotain muuta vastaavaa, mitä?

Ellei kyläyhdistyksellänne ole palvelutoimintaa, niin olisitteko mahdollisesti kiinnostunut tuottamaan palveluita?

- ☐ Kyllä, millaisia palveluja?
- ☐ Ei, miksi ei?
- ☐ Ehkä

Perustele vastauksesi:

KYSELYLOMAKE

Jos kyläyhdistyksellänne on palvelutoimintaa, olisitteko kiinnostunut laajentamaan olemassa olevaa palvelutuotantoa?

- ☐ Kyllä, millaisiin palveluihin?
- ☐ Ei, miksi ei?
- ☐ Ehkä

Perustele vastauksesi:

Olisiko kyläyhdistyksenne kiinnostunut tuottamaan palveluita yhdessä muiden toimijoiden (esimerkiksi muiden kylien kyläyhdistykset, yritykset tai kunta) kanssa?

- ☐ Kyllä
- ☐ Ei
- ☐ Ehkä

KYSELYLOMAKE

**Mitkä ovat keskeiset esteet/haasteet kyläyhdistyksenne palvelutuotannossa?
Valitse 5 tärkeintä ja aseta ne tärkeysjärjestykseen siten, että 1 on tärkein.**

	Tärkeysjärjestys
Osaavien tekijöiden puute	
Yritysosaamisen puute	
Rahoitusongelmat	
Innokkuuden/aktiivisuuden puute	
Verkostojen puute	
Palvelutuotannon ideoiden puute	
Epävarma kysyntä, asiakkaiden puute	
Kunnan negatiivinen asenne kylien palvelutuotantoon	
Jokin muu este/haaste,	

mikä?

KYSELYLOMAKE

Mitä mieltä olet seuraavista väittämistä asteikoilla 1–5,
jossa 1 on täysin samaa mieltä ja 5 täysin eri mieltä:

	1.	2.	3.	4.	5.
* Kyläyhdistyksen harjoittama yritystoiminta on kiinnostava vaihtoehto palveluiden tuottamiseksi.	☐	☐	☐	☐	☐
* Kyläyhdistyksen pitäisi ottaa enemmän vastuuta asukkaiden hyvinvoinnista.	☐	☐	☐	☐	☐
* Palveluiden tuottaminen ei kuulu kyläyhdistyksen toimialaan.	☐	☐	☐	☐	☐
* Kyläyhdistys voi tuottaa vain sellaisia palveluja, joita kunta ei tuota.	☐	☐	☐	☐	☐
* Kylien palvelutuotannosta päätetään pääasiassa kuntatason poliittisissa prosesseissa.	☐	☐	☐	☐	☐
* On kunnan vastuulla tuottaa kylälle tarvittavat palvelut.	☐	☐	☐	☐	☐
* Osuuskuntatoiminta ei ole vakavasti otettavaa liiketoimintaa.	☐	☐	☐	☐	☐
* Yhteiskunnallinen yrittäjyys on kiinnostava vaihtoehto kylän palvelutuotannon kehittämiseksi.	☐	☐	☐	☐	☐
* Kylän asukkaiden aktivointi on hankalaa.	☐	☐	☐	☐	☐
* Kunta on kiinnostunut kylämme kehittämisestä.	☐	☐	☐	☐	☐
* Kunnan byrokratia jarruttaa kylämme kehittämistä.	☐	☐	☐	☐	☐
* Haluamme itse päättää kylämme palveluista.	☐	☐	☐	☐	☐

